

til at foreligge netop i det Omfang, som saavel Regeringen gennem sit Forslag i Landstinget som Forslagsstillerne her i Folketinget have fremsat. Jeg tror ikke, at man kan komme bort fra den Kendsgerning, at saaledes er det. Det ser ud til, jeg giver det ærede Medlem Ret, der før udtalte det, at Hovedsagen nu er at faa en Ølstat. Jeg for mit Vedkommende tror, at det ærede Medlem har en Del Ret, jeg tror, at alt øvrigt mere og mere glider i Baggrunden, medens det at faa en Ølstat frem er det, som egentlig samler de forskellige Elementer, de forskellige Grupper indenfor Tinget og indenfor Rigsdagen. Jeg skal ligesom sige, da vi havde dette Tema til Behandling, paa mine Meningsfællers og egne Begne udtale, at jeg betragter Ølstaten som en Uretfærdighed. Jeg betragter den som en Uretfærdighed, fordi den vil falde og falde fortrinsvis paa den arbejdende Befolkning, og det er saa, at den arbejdende Befolkning er i Forvejen beskattet nok. Den arbejdende Befolkning lever under tunge Kaar her i Landet, den arbejdende Befolkning lever i et slidsomt og trælsomt Arbejde, og den Løn, som bydes for Arbejdet, for den største Del af Arbejdernes Arbejde, er saa liden, at der taales ikke, at der lægges meget større Byrder paa den. Og det er noget, som man ikke kan komme fra, og noget, som man, hvor meget man end krymper sig, ikke kan modbevise, at en Ølstat fortrinsvis vil ramme den mindre befiddende, Arbejderne i videste Forstand, det man med et Udtryk kunde kalde den store arbejdende Befolkning. Lad det ogsaa være saaledes nu ude paa Landet, at der er Egne, hvor Bajerstøl er en ukendt Drik, lad det være saa, at der er store Egne, hvor Befolkningen kan sige: Vi kende ikke dette rigtig, vi have ikke noget rigtig Begreb om det bajerste Øl, vi vide ikke rigtig, hvad det er, vor daglige Drik er en anden, men Faktum er dog ogsaa dette, at det bajerste Øl baner sig Vej ude paa Landet, at det for hvert Aar, der gaar, baner sig større og bredere Vej ude paa Landet, og den Tid vil komme, og den kan ikke afvendes, da Bajerstøl ude paa Landet som i Byerne er den Drik, den arbejdende Befolkning søger. Og det vil komme dertil ogsaa af en anden Grund, nemlig fordi den Tid mere og mere afsluttes, da Arbejderen paa Landet vare en Del af Arbejdsgivernes Familie, da han nød Kosten hos Husbonden og i det hele taget var ligesom et Medlem af Husbondens Familie. Den Tid er nær ved sin Afslutning, og Arbejderne paa Landet blive mere og mere det samme som Byarbejderne, nemlig Lønarbejdere, Arbejdere, der faa en bestemt Løn for

deres Arbejde, og i øvrigt ikke have stort mere med Husbonden at gøre. Da vil det komme dertil, at Arbejderen selv sørger for sine Livsfornødenheder, og da vil ogsaa det bajerste Øl drage ud paa Landet som den sundeste og bedste Drik under Arbejdet. Det er en Uretfærdighed at lægge en Stat paa Øl, som saaledes arbejder sig frem, og det bliver saa meget mere en Uretfærdighed, naar Meningen med den er at lette Tolden eller Staten paa en anden Forbrugsartikel, som ikke i den Grad er Arbejdernes Forbrugsartikel. Det er en Uretfærdighed at lovgive saaledes, at man lægger flere og flere Byrder over paa Arbejderne og samtidig mere og mere lader den rige slippe gennem Naaleøjet, at man mere og mere lader de mere bemidlede Klasser slippe for Byrderne, medens man lægger dem over paa den store, brede Del af Befolkningen. Derfor ere mine Meningsfællere og jeg imod denne Stats Indførelse, idet vi ikke kunne komme bort fra, at saaledes, som denne Stat er, saaledes, som den er foreslaaet og hvorledes man end ser paa den, er den en Uretfærdighed. Jeg vil endvidere sige, at det er en demoraliserende Stat, som her søges paalagt ved at lægge Stat paa Bajerstøl. Jeg har udtalt tidligere i Tinget og skal sige det igen, at jeg ønsker ikke den Tid tilbage, da Brændevinet var Arbejdernes og den arbejdende Befolknings væsentligste Drik. Jeg har været ude mellem Folk fra ganske lille, og jeg har været rundt paa Værkstederne, altsaa i en lang Mærskke, og set, hvorledes Arbejderne havde det paa Værkstederne, og hvorledes Forholdene der vare. Jeg kan mindes den Tid, da Brændevinen var Hoveddriksen paa Værkstederne, og jeg kan se nu ude omkring paa Værkstederne, hvor jeg heller ikke nu er ukendt, at der er et stort Fremskridt i den Retning, idet Arbejderne have løftet sig op netop paa Grundlag af, at Brændevinsforbruget er gaaet tilbage, og have løftet sig op, fordi det, som er traadt i Stedet, ikke er saa demoraliserende, saa legemlig ødelæggende, som Brændevinen er. Jeg vil spørge ærede Medlemmer og bede dem at overveje Forholdet, naar der, som her, bliver lagt en Stat af 10 Kr. pr. Lønde Bajerstøl, og Følgen deraf bliver, at Bajerstøl og Brændevin omtrent blive til ens Pris pr. Lønde, idet der kun er en Forskel af nogle faa Kroner. Der turde dog være et vist Ansvar forbundet med at drive Arbejderen bort fra det bajerste Øl, bort fra den bedre Nydelse og hen til den slettere. Derfor siger jeg, at Ølstaten er en demoraliserende Stat. Og saa af den Grund kunne mine Meningsfællere og jeg heller ikke gaa med til den. Det er i det